

KÁRPÁTI LAPOK

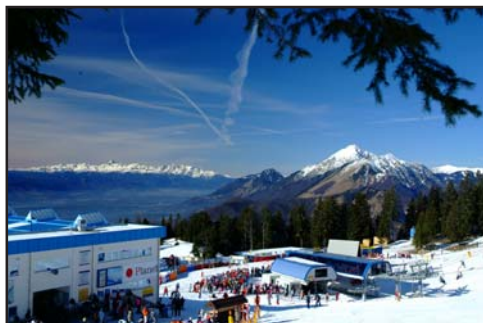
A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Havas túrák

Gyalogosan a Szlovén síparadicsomban (fotó: Nagy Péter)

PKE óév-búcsúztató túrája a Vértes-hegységben (fotó: Mocsári László)

Turistaság és erdészet a Börzsönyben

A magyar turistaság hőskorában az erdészetek és az erdészek voltak a hegymászók, út- és menedékház-építők elsősorú segítői, illetve szinte összefonódott a hegyek önkéntes és hivatásos vándorainak a tábora. Nem tudom ma hogy van, de pár évtizede még kötelező tantárgy volt a sízés a Soproni Erdészeti Egyetemen. Selmecen és környékén pedig az erdészhallgatók teremtették meg az egykor virágzó síéletet.

Természetes, hogy legyen az erdő hivatásos gondozóinak és a turistáknak a szövetsége, hiszen minden igazi turista szereti, védi az erdőt. Ami az erdésznek a megélhetést biztosítja, az a turistának a mai világ túlélését. Tudom, hogy egri tagegyesületünk kitűnő viszonyt ápol mind a Bükk Nemzeti Parkkal, mind az ottani erdőgazdasággal. Remélem, hogy máshol sincs ez másként, de sajnos a Börzsönyben, azaz a Királyréti Erdészet területén minden erőfeszítésünk ellenére nem nézik jó szemmel az erdőben „kószáló” turistákat, a sízőknek pedig – úgy

tapasztaljuk – inkább borsot törnek az orruk alá. Régi viták felidézése helyett íme legfrissebb élményünk.

2007. november közepén szokatlanul korán beköszöntött a tél és a Börzsöny hegységben közel fél méternyi hó esett. A tavalyi hőmentes tél után ez jól jött a természetnek, mert tárolja a csapadékat, és a tavaly elszaporodott kártevő bogarakat elpusztítja. A kirándulók és a sísport kedvelői pedig örültek, hogy a havas természetben tölthetik a hétvégét.

A Magas-Börzsöny lábánál, Királyréttől 4 km-re, a Nagy-Inóc és a Magas Tax közötti völgy-

ben ér véget az aszfaltút, az itt, 450 m tszf magasságban kiépített autóparkolóból indulnak a családok, baráti társaságok a közeli hegycsúcsok, elsősorban Nagy-Hideghegy, az ottani megújult turistaház és hazánk legremekebb sítépe felé. Az erdőben felfelé vezető széles turistaúton remekül lehet szánkázni, a nap végén pedig ezen siklanak le a sípályákról hazafelé tartó sízők. A november 17-18-i hétvégén több százan érkeztek a Börzsönybe, hogy meggyőződjenek, igazak-e a nagy hóról érkezett hírek, hogy a késő őszi ködös, nyomasztó várost elhagyva a tiszta, napos hegyekben keressenek felüdülést. Megdöbbenésükre a megszokott, sima talajú turistaút

helyett járhatatlan sártengert, mély keréknyomokat, az út szélére hányt kivágott fákat, az út mentén levágott, letört ágakat, gallyakat találtak. Kissé feljebb, egy mély útbévágásban, ahol a sízők általában begyorsulnak, egy kivágott vagy kidőlt, ágas-bogas fa torlaszolta el az utat, fejmagasságban. Jobb esetben a szem megsértésére, rosszabb esetben a nyak elvágására alkalmas.

siklani ezen a Hideghegyről a Vasfazék völgyig, tett (és a MKE által rendszeresen karbantartott) ezt még csak meg sem közelíti egyetlen hazai terep sem. Az élményből azonban könnyen lesz baleset, ha az úton nem várt akadályokba ütköznek a lefelé tartók. Ezt kellett tapasztalnunk most, január 12-én is.

Mintegy 150 méterrel a síút és az inóci bányaudvar felé tartó erdészeti út keresztezése előtt (felülről érkezve) közel két éve egy kidőlt fa torlaszolja el az utat. Ki lenne felelős, ha az időnként eljegesedő úton egy szánkázó vagy sízó nem tudna megállni és az akadályba belerohanva súlyosan megsérülne? Ha baj nélkül sikeresen leküzdöttük ezt a torlaszt, kereszteztük az utat, elérjük a Nagy-Vasfazék patak völgyét. Amint a mellékelt felvételek mutatják, itt valóságos akadályrendszer várja a gyanútlan lesiklót. Tavaly novemberben egy munkatúrán teljesen megtisztítottuk ezt a szakaszt, még vízelvezetőket is készítettünk, hogy az olvadó hó ne a síúton rohanjon le, idő előtt tönkretéve azt. A patakátkelést is megoldottuk egy egyszerű fahíddal. A

A kérdezősködő turisták úgy értesültek, hogy erre a gondatlan természetrongálásra egy-két nappal korábban került sor, amikor nehéz járművek sürgős fakitermelésbe kezdtek a Vasfazék-patak völgyében. Nem tudom, hogy az Ipolyerdő Zrt. Királyréti Erdészete miért télen, havas, átázott terepen végzett (vagy végeztetett, engedélyezett) fakitermelést, elrondítva egy szép erdei utat, veszélyeztetve a túrázók testi épségét?

November végén azonban jött a felmelegedés, a hó elolvadt, a kivágott fák jó részét el is szállították, de a jelzett síutat nem állították helyre. Hazánkban egyedülálló élményt nyújt végig-

2007. november közepi fakitermelés során az úton hagyott ágak, gallyak azonban maguktól nem tűntek el, több szakaszon járhatatlan maradt a jelzett síút. Annak a már említett mély, elég gyors szakaszán az otthagytott fatörzs pontosan derék- és fejmagasság között továbbra is életveszélyesen elzárja a továbbhaladást. Az időközben leesett hó miatt az ágak és gallyak belefagytak a hótakaróba, többségüket négyen sem tudtuk kézierővel eltávolítani.

Bárki hagyta ott ezeket az akadályokat, úgy vélem joggal kérhetjük, várhatjuk el, hogy az illetékes Királyréti Erdészet tisztítsa meg a síutat, még az újabb havazások előtt, hogy a téli idény hátralévő részében a turisták és sízók balesetveszély nélkül élvezhessék a Börzsöny csodálatos telét.

Jeszzenszky Géza, MKE

Gyöngyöstől Sástóig

Egy meglelt mamut, egy elveszett vízimalom, egy új függőhíd és egyebek

Bár riogattak az októberi esők, és az órák átállításával is szembetaláltuk magunkat, csapatunk ettől nem ijedt meg, sőt a Stadion buszállomáson a Gyöngyösre induló busz vezetőjét mi riasztottuk meg „kissé babonás” 13 fős létszámunkkal. Tömeges fellépésünkkel szorítottunk helyet magunknak, majd Gyöngyösig meg sem álltunk. Ültünk. A hosszú úton mindenki minden jóval körbekínálta a többieket, így bőséges reggeliben volt részünk a megérkezésig. Mivel a túravezetőnk által előírt esőűző szertartáshoz mindenki hozott esőkabátot is, így a csapadéktól is sikeresen megszabadultunk.

Első állomásunk a felújított Mátra Múzeum volt. Bár elég borsos belépőre számítottunk, kiderült, hogy ma családi és diák-nap van, és mivel valamelyik kategóriába mindnyájan beletartoztunk, így ingyenesen mehettünk be.

Mindjárt az átriumban egy „kamaszkorú” mamut majdnem teljes csontváza fogadott igazán csak fölénk magasodva. (Még jó, hogy nem felnőtt példányra letek, az ugyanis nem fért volna az átriumba.) Ezután vadászati, természetudományi és helytörténeti gyűjteményt láthattunk. Sokat gyönyörködünk az őslények kőbe zárt maradványaiban és a szebbnél szebb ásványok láttán is távra maradt a szánk. Legjobban akkor, mikor néhányat UV fényben is megismerhettünk. A felújított épület (régii Orczy-kastély) is végre levedlette a szocreál toldást-foldást, visszanyerte eredeti pompáját és néhány régi freskóját is.

Rövid tízórai szünet után átballagtunk a kisvasúthoz. A kocsiban egy valódi vaskályhával jól befűtöttek nekünk, így nyitott ablaknál zötyögtünk Mátrafüred felé. Az őszi növényzet mellett egy-két igen közel elshuhanó oszlop is színesítette az utat, de a fejek időbeni behúzásával sikerült elkerülni a kék dudorokat. Menet közben Tivadar a terepkúszás gyakorlásával kitakarította a padlót és megismerkedett a hasonló korú utas-szomszédjával.

Mátrafüredre érve első utunk és a kék kereszt jelzés a Somor-patak menti pihenőhelyre vezetett, ahol csodás környezetben rövid ebédelés és hosszas patakmenti terepgyakorlat következett: kövekben és kidőlt fatörzsekben átkelés, partfalmászás, és egyeseknél cipő- és zoknicseres versenyszámokban. Ezután a régi vízimalom felé vettük az irányt, de annak csak hűlt helyét találtuk. Ifjú elődeink túravezetőnkkel együtt 5 évvel ezelőtt még látták a hagyományos vert falú, zsindelyes tetejű alulcsapós malmot. Valószínűleg egy nagyobb áradás mosta el, mert a szépen kiépített udvarát és a közeli hidat is tönkretette a víz.

Így már csak régi fényképekre hagyatkozhatunk.

Bánatunkban hegynek szaladtunk és meg sem álltunk a Benevárig. Cseles hódítókként két irányból közelítettünk a falak felé: a bős törtetőktől utóvédjeként Melinda és Zoli túratársunk kerülővel, meneteles úton közelítették Tivadarral és a babakocsival.

Mire fölértek, nemhogy ellenség, de valamirevaló vad sem maradt a közelben a nagy csinadráttal végrehajtott várfoglalás után. A várfalak leomlása nem minket illet, ezt tatár, török, Habsburg, német, orosz és egyéb hadak valamint az időjárás dúlásai már réges-régen megtették helyettünk! Sajnos valaki az ismertető táblákat is eldúlta az idők folyamán, mert a vár múltjáról a helyszínen semmit nem lehetett megtudni.

Túravezetőnk – végre okulva az állandó kiabálás miatti torokfájásokból – sípszóval hívogatta a kódorgó ostromlókat, ami a kiabálásnál hatékonyabb módszernek is bizonyult, mivel mindenki elsőre meghallotta (és meg tudta különböztetni a többi csatazajtól). Így hamar menetszobba fejlődöttünk és a Máriácska felé vettük utunkat.

Ez a kis erdei kegyhely Mátrafüred határában a több ágra szakadó Somor-patak mentén található, így a patak völgyön való átkeléshez igen jó szolgálatot tettek a délelőtti „vízenjáró” gyakorlatok. Egy helyen a patak magával vitte az utat is, így a babakocsit elég veszélyesen lehetett átemelni, de sikerrel jártunk, és újabb vízesedés sem következett be.

A kegyhely megtekintése után sárga kereszttel jelzett meredek emelkedés következett a Rákóczi forrásig. Igen rázós utunk volt a köves ösvényen (Tivadar szerencsére éppen aludt a babakocsiban), de a bokarengésért (szó szerint) lélegzet-elállító látvánnyal kárpótolt az őszi erdő színvilága. Közlebről megcsodáltunk egy farontó bogarak által cifrára rágott fatörzset és egy kidőlt fa által otthagyt „lyukas cipő”-gyökeret is. Krisztián és Levente fel is próbálta a gyökércipőt, de kettejük összes lába is lötyögött benne, ráadásul igen „szálkás” volt a belseje, így mindenki a saját bakancsában folytatta a hegymászást.

A nagy mászás után felhevülve értünk a Rákóczi-forráshoz. Gyorsan lehűtöttük magunkat friss vízzel, majd meguzsonnátunk a forrás menti pihenőhelyen. Fájó szívvel tapasztaltuk, hogy az ellenség keze ide is betette a lábát, mert a forrás fölötti faragott Rákóczi-fej orrát letörték és a közeli esőház frissen fölrakott kátránypala-borítását is lefejtették egy jókora darabon. Fiaink megpróbálkoztak a visszatűzésével, de ehhez kalapács és szög kellett volna. Mivel ezen eszközök sem a hátizsákjainkban sem a környező erdőben nem tartózkodtak, így javító szándékunk sajnos sikertelenül zárult.

Tovább indultunk a sárga kereszt mentén, csodálva az őszi lombokat, mikor az erdő közepén egyszer csak egy irdatlan hosszú lépcsősor került utunkba, ami láthatólag a régi kőbánya egyik oldalára vezetett föl. Az 5 évvel ezelőtti túrán ennek a tereptárgynak nyomát sem tapasztaltuk, és még jobban fölkelte az érdeklődésünket egy kiránduló, aki megemlítette, hogy egy függőhíd van odafönt. Ebből ugyan semmi nem látszott, de a kíváncsiságtól hajta fölszaladtunk, majd megfontoltan haladtunk, majd vánszorogtunk a lépcsőn. (nem tudjuk, hogy mennyi fok, de biztos, hogy nagyon sok!) Mikor már azt hittük, hogy a tetején vagyunk, még következett egy meredek emelkedő, és már el is értük a kőbánya alját. Ekkor tárult elénk a függőhíd, ami a bányafal két szemben lévő oldala között ívelt át. Természetesen a feljárat is a kőfal tetején volt, így újabb mászás következett. Ennél már csak az lett volna nehezebb, ha köveket is kellett volna cipelnünk. Nem véletlenül nevezhették el a bányaudvart Zsoltáros-rétnek! Hála Istennek, egyszer csak mi is fölértünk, és 400 Ft hídvám ellenében máris hintázhattunk a függőhídon. Itt egyben Laci bátorságpróbája is lezajlott: erős tériszonya ellenére félelmét legyőzve ő is átkelt az ingó-bingó hídon!

Átkelés közben megcsodálhattuk Kékes tévétornyát, a sástói kilátót, a mélyen alattunk lévő bányaudvart és a Gyöngyös melletti Pipis-hegy is ott pipiskedett, hátha egyszer magasabbra nő a Mátránál. Az is látható volt, hogy egész élményparkot alakítottak ki a bányából: a hegyoldal külső lejtőjén boppálya, a régi kőzúzóból romantikus „várrom” és étterem épült. Mindezt látva rájöttünk, hogy a terep alaposabb bejárást igényel, tehát jövünk még erre felé!

Levonultunk a hídról és a bányaudvarról, majd lemásztunk az irdatlan lépcsősoron, és elindultunk utolsó állomáshelyünk: Sástó felé. Szinte már csak az országúton kellett átvergődnünk, és meg is érkeztünk. Körbesétáltuk a tavat, megnéztük, mit fogtak a parti horgászok (leginkább a botot), megszemléltük a vadkacsákat, majd elgyalogoltunk a kilátóig. Az 50 méter magas építmény eredeti állapotában olajfűró torony volt, de olaj nem jött a földből, csak víz (ebből lett a Sástó), így kilátóként hasznosították a monstrumot. Hogy milyen kilátás nyílik róla, azt nem sikerült megtudnunk, mivel zárva tartott. Egyébként is erősen szürkülni kezdett, így mire följutottunk volna, úgys ránk sötétedik.

A hosszú hazautazás előtt még egy kis palacsinta- és hamburgervételezés történt a közeli büfében, aztán némi sötétben várakozás után megérkezett a hazafelé tartó busz.

Az óraátállítás megtette hatását, öreg este lett, mire kellemesen elfáradva hazaértünk.

Résztevők: Búr Márk, Dankabáziné Csima Melinda, Dankabázi Levente, Dankabázi Tivadar, Hegedűsné Irénke, Hegedűs Krisztián, Magyar Zoltán, Majer Zsuzsanna, Szabó László Laciapu, Szabóné Ildikó, Szabó Laci, Szűcs Dániel.

Majer Zsuzsanna, MKE

KEE Szilveszter 2007

A felújított Guba ház belülről

Nyolc óra után indult be igazán a buli, természetesen Gyuri vitte a prímet. Éjfélkor pezsgő, tűzijáték, majd tánc hajnalig.

Benkó Zsolt, KEE

Az „Első”

A tagság kíváncsi a *Guba házra*, így érthető, hogy oda szerveztük az újév első túráját. Reggel akadt némi fennakadás, mivel a megszokott 10-es busz szombaton és vasárnap nem közlekedik, helyette beállítottak 10/a jelzésűt, de más útvonalon közlekedik, nem érinti Gárdonyi Színházat. (Egyem az okos fejét, aki ezt az Agria Volánnál kitalálta.) Kisebb csoportokban indultunk a Bervából a Meleg-oldal irányába. Fenn összevártuk egymást és délre le is értünk a Guba házhoz, ahol Gyula már befűtött és készítette a forralt bort. Baráti beszélgetéssel, tervezgetéssel töltöttük az időt, a gyerekek nylonzsákon csúszkáltak. Sok szó esett a ház hasznosításáról, a hátralévő munkákról. Mivel a túravezető mandátuma lejárt, így délután kisebb csoportokban, különböző útvonalakon indultunk vissza Egerbe.

A felújított Guba ház kívülről

Benkó Zsolt, KEE

Fotók: Mocsári László

PKE Szilveszter 2007

Szja 1 %

Közeleg az adóelszámolás ideje. Adófizető tagjainktól tisztelettel kérjük és egyben elvárjuk, hogy a személyi jövedelemadójuk 1%-ával szerezett egyesületünket támogassák. Kérjük buzdítsák családtagjaikat, barátaikat, ismerőseiket arra, hogy felajánlásaikat az Egyesületünk javára tegyék meg.

Adószámok:

Magyarországi Kárpát Egyesület (MKE):

18036345-1-41

Kárpát Egyesület, Eger (KEE):

18584202-1-10

Pestkörnyéki Kárpát Egyesület (PKE):

18690651-1-13

Kárpát Egyesület Miskolc (KEM)

18442544-1-05

Fóti barangolás a filmek világától a Fóti-Somlyóig

A novemberi ködös-nyirkos hidegben jegesmedve-alkatú túrázóink megfogyva bár, de fagyva nem, három irányból összeverődtek Fóton. Miután mindnyájan sikeresen a megfelelő állomásra leptünk (Fót három vasútállomással büszkélkedik), kb. tízpercnyi séta után elértük Mafilm Szenika stúdió kerítését. Már az első pillantásunk egy lakodalmas menet méretű szekértáborra esett, és még be sem léptünk a kapun. A bejárat felől iparsarnokokból álló gyártelepnek álcázzák filmgyári bázist, de akinek sikerül bejutnia, csodát lát.

Csapatunkat egy néni fogadta, aki rövid bevezető után mindjárt a dinoszauruszok koránál kezdte az ismertetést. Első helyszínünk ugyanis a Dinotópia c. film díszlete volt. Hatalmas, robusztus falak, és óriási kapuk fogadtak. Természetesen a díszletet háttérnek használva rögtön beálltunk a fotózáshoz, így megláthattuk a vízesés és a tó helyét is.

Pontosabban: egy leégett beton épület oldalában vas traverzekon nagy kerek rozsdás izék néztek velünk szembe, a lábunk előtt pedig egy száraz betonmedence mélyedt a földbe, kb. a félg bontott százhalmobattai erómű stílusában. Mint kísérőnktől megtudtuk, a vas izékből folyt a vízesés, és a kb. 10 méter széles medencében még a Titanic is elsüllyedt! Maga az épület – az egyik stúdió – sajnos valóban leégett. Természetesen itt is készült egy csoportkép.

Visszafordultunk a dínóváros felé. Az építmények az ókori egyiptomi templomokra emlékeztettek, de a követ hírből sem ismerték: közelebből szemlélve az oszlopokat a harkály-effektus érvényesült: festett farost elemeket kopogtattunk. Majd beléptünk a hatalmas kapun. Ekkor ért a meglepetés: hatalmas szálfákból ácsolt gerendaállványzat alatt álltunk, ez tartotta az egész dínóvárost. Lassan kezdtük kapiskálni a filmgyártás rejtelmeit.

Két díszlet között valami sulyokhajigáló a semmi közepére dobott egy méretes sziklát, amit harcedzett fiaink rögtön meghódítottak. A hódítás igazi, a szikla műanyag volt. Néhány lépés után egy arab falu főterén találtuk magunkat, bár itt is csak fóti homok volt valódi a talpunk alatt, meg egy illúzióromboló kólás flakon, amit egy szomjas színész szerteszórt.

A következő díszletet a hátulról közelítettük, a gerendák egy középkori várost támasztottak. Már ismertük a „házépítés” rejtelmeit, de itt létrákat is láthattunk, mivel a „lakosságnak” a filmben néha ki kellett tekinteni az emeleti ablakon. A statisztákat nem irigyeltük. Az ablakok alatt hátul csak nagyon vékony palló futott, és a létrák sem tűntek nagyon stabilnak.

A középkori város főtere fura irányban találkozott a Notre Dame homlokzatával. A torony a toronyórrel együtt máshová költözött, mert a homlokzat befejeződött az első párkánynál, és

egy részét később hasznosították a középkori városképben is. Az idő vasfoga néhol már kikezdte az oszlopokat. Míg idegenvezetőnk elsorolta, hogy milyen filmekben kik jártak itt, gyermekeink felcsaptak oroszlánszelídítőnek, bár a műanyag vadállatok könnyű volt meglovagolni.

A messzeségben egy gótikus város intett felénk, ezután várt a vár. Már ráláttunk a díszletek közül az impozáns „kő” csipkékre, most végre bejutottunk. Megépített belső tér fogadott! A sárkányfejes esőcsatorna, a fákladartatók és a szénaszemetes várudvar is valódinak nézett ki.

Ha nem vigyáztunk, még igazi lócitromba is léphettünk. Rögtön várat foglaltunk, az ellenség szerencsére a filmfelvétel végeztével távozott. Túránk során már sok várromba csatároztuk be magunkat, a sors fintora, hogy az első utunkba került teljesen ép, bejárható vár filmgyári kellék. És stabil! Eddig egy ellenség sem tudta lezúzni, így több filmben is hasznosult.

A várból kiszabadulva a 20. század hadviselésével találtuk szembe magunkat: drótkerítés, őrtorony, barakkok, fogolytábor. Még a szél is igazán hidegen süvített köröttünk. Egy kilótt 56-os tank is árválkodott a mezőn, legalábbis addig, míg fiaink el nem foglalták. Kicsit odább a közeli réten valaha egy léghajó volt kikötve (már elszállt), aztán a járműpark (régibuszok, tűzoltóautó, páncélcocsi) vonzotta a tekintetet, előtte pedig egy irgalmatlan méretű otromba húsdaráló pottyant oda valamelyik horrorfilmből. Egy itt felejtett középkori várfal-részlet is tengődött a réten, azon okból, hogy a filmbéli ostromlók a harcban ne úz, hanem csak két méter magasból potyogjanak le a felvétel alatt.

Lassan véget ért a díszletek közti sétánk, már csak néhány modern lakókocsi volt hátra, ebben a színészek laknak a forgatás alatt. Rövid melegedés és tízórai után elhagytuk a filmgyárat.

Az artézi kút és a Károlyi kastély felé tapostuk az aszfaltot Fóti széles és igen forgalmas főutcáján. Az artézi kútról sajnos ellopták a víz összetételét leíró táblát, de biztosan jó a vize, ezt a kannák sokaságával ott várakozó vízfordók nagy száma igazolja. Csak néhányunknak sikerült a kifolyóhoz férni, és megkóstolni a vizet, de nem csalódtunk. Mire a Károlyi – kastélyhoz értünk, még a nap is kisütött egy kicsit. A kastély állandó lakója a Károlyiak két idős leszármazottja, több gyermekintézmény a kastély körüli épületekben, néhány páva és legalább egy mókus a kertben, valamint sok vadkacsa és hal a tóban. A parkban külön túrát lehetne szervezni a másik végének a felfedezésére, de erre nem volt időnk, csak kisebb kör-sétát tettünk, megcsodálva a tavat és a faóriásokat is. A legnagyobbat már négyen át is értük, néhányra megpróbáltunk felmászni több-kevesebb sikerrel. Az odvas fánál megpihentünk egy kicsit, legalábbis a felnőttek, mert fiaink bősz odú-felfedezésre adták a fejüket. Eredmény: Levi egy sminkes rudacsára lelt, Krisztián pedig megmászta a fát belülről az odún keresztül. Lefelé már a gravitáció is segített egy kicsit.

A kastélypark után zenével–táncjal kísért melegedés és ebéd következett a közeli művelődési házban, mivel éppen táncpróba zajlott. A pihenő után templomlátogatás következett.

A sekrestyés néni mutatta be a templomot, hatalmas kulcsát Krisztiánra bízta, aki kissé nehezen tudta kinyitni a még hatalmasabb kaput. De sikeresen bejutottunk. A fóti katolikus templom a világon az első, amit a Szeplőtelen fogantatásnak szenteltek föl 1855-ben (a dogmát 1854-ben fogadta el a zsinat). Ybl Miklós tervezte, kívül-belül művészi munka. Orgonáján Liszt Ferenc is játszott, a régi klaviatúrát is őrzik. Oltárképét éppen restaurálták, így láthattuk a régi és a felújított részek közti különbséget. Az oltár, a szószék és az oszlopok márványnak látszóttak, de fából készültek, a márványozás a festés eredménye volt. (illúzióeltetés nem csak a filmgyárban létezik). Ezután fölfedeztük az attemplomot, a Károlyi család monumentális temetkezési helyével. Az oltár Krisztus-szobrának alapzatában egyedülálló kőberakásos képet láthattunk. Annyiféle kőből készült (minden árnyalat külön kőecske), és olyan finom munka, hogy rajta vénült meg, aki alkotta. A templomot félkörben kálvária veszi körül, a faragott stációkat úgy óvják az időjárás viszontagságaitól, hogy mindegyiknek külön kis házacskát építettek.

Templomlátogatás után Vörösmarty Mihály útjára léptünk, és meghódítottuk a Fóti – Somlyót. Vörösmarty még biztosan földúton ment, nekünk nem volt ilyen szerencsénk: hosszas aszfalttaposás következett némi kaptatóval fűszerezve. A hegyen szőlőt természettek, de a régi présházak helyén már inkább nyaralók állnak. A Fáy présház őrzi a régi vendéglátás emlékét, és innen indul a tanösvény is. Egyedülálló állat- és növényvilág él a Somlyón, de csapatunk legelőször egy maradék hókupaccal találkozott, amiből kisebb hócsata, és az olvadékvízzel való közelebbi érintkezés folytán Tivadar komoly vizesedése következett. Levi lába pedig kezdte sínyneni a hegy híres homokkő-padjait. Vigaszul a bokrok csillogtak-villogtak, mivel a vízcseppek apró gyöngyként fagytak rá az ágakra. Madarak suhantak és csittek körülöttünk, amikor éppen nem Tivadar ruháit cserélte Melinda szárazra, mert ekkor Tivi hangja volt az úr a hegyen. A többi állatot – növényt csak a tanösvény fűzetében lestük meg. A párás alkonyatban még fölfedeztük a környező hegyeket: a Gödöllői-dombságtól a Budai hegyeken és a Visegrádi-hegységén át a Naszályig körpanoráma fogad, középen a Dunával.

Lefelé menet még megpróbáltuk megkeresni a Vörösmarty-kunyhót, de jól elbújt a szürkületben. Túránk végén már csak a megfelelő vasútállomásra kellett odatalálni. A hidegben először jött a huzat, később a vonat. Két megálló múlva elbúcsúztunk Melindáéktól (autóval mentek tovább) és Zoli bácsitól (Fóton lakik), a pesti csapat pedig hazavonatozott. Jövőre találkozunk!

Résztevők: Dankabáziné Csima Melinda, Dankabázi Bertalan, Dankabázi Levente, Dankabázi Tivadar, Hegedűs Krisztián, Hegedűsné Irénke, Kutsera Kristóf, Kutseráné Edit, Kutsera Imre, Magyar Zoltán, Majer Zsuzsanna.

Majer Zsuzsanna, MKE

Teljesítménytúra

BTHE teljesítménytúra

2007. november 11-én került megrendezésre a BTHE Olimpiai Ötpróba gyalogos teljesítménytúra a Börzsönyben. A túra szervezője a Börzsöny Természetbarát és Hegymászó Egyesület. A túra az Olimpiai Ötpróba programsorozat része volt, de önálló teljesítménytúraként is lehetett teljesíteni. Három táv közül választhattak a résztvevők: 7,5, 15 és 30 km.

A 30 km-es táv útvonala: Zebegény vasútállomás – Bodzás-völgy – Borostyán-kői pihenő – Dobozi-om – Vérpad – Hegyes-tető – Remetekereszt-bérc – Kövesmező – Gubacsi-hálás – Zamenhof-kilátó – Király-kút – Gerendás-büfé – Törökmezei műút – Törökmező th. – Békás-rét – Pusztatorony – Gál-hegy – Kismaros műút – Kismaros v.mh.

Az útvonal több olyan kilátópontot érint, ahonnan remek kilátás nyílik akár a Duna-nyarra, akár a magas-Börzsönyre.

Reggel tiszta napsütésben indultunk útnak. Dél körül kezdett esni a hó, és hamarosan összefüggő hótakaró borított mindent. Egy nap alatt egy részben őszi, részben téli túrát tettünk meg.

A mindössze 400 Ft nevezési díjért kitűnő ellátást kaptunk: két ellenőrzőponton is csokit, a Gerendás-büfében pedig választás szerint teát vagy forralt bort, illetve másra beváltható 100 Ft-os utalványt adtak.

A szervezőknek ez volt az első teljesítménytúrája, és mindjárt egy remek túrát rendeztek. Reméljük, nemcsak egyszeri rendezés volt, hanem folytatása is lesz a túrának.

Dobogókői hegyi futóverseny

2007. november 24-én került megrendezésre a Dobogókői hegyi futóverseny a Tabáni Spartacus SE és a Magyar Turista Egyesület Dobogókői osztálya rendezésében. A verseny az 1960-as évek hagyományát kívánja feléleszteni. Három távon lehetett indulni: hegyi maraton, félmaraton illetve 13 km-es hegyi nyílt kategóriában.

A hegyi maraton útvonala: Dobogókő – Fagyoskatona – László-kúp – Pilis-nyereg – Körtvélyes-pusztá – Prédikálószték – Sikárosi erdészház – Szilágyi Bernát-forrás – Dobogókő. A rajt és a cél a báró Eötvös Loránt menedékház előtt volt. A táv valójában csak 32 km, ebbe azonban 1350 m szintemelkedést sűrítettek bele.

A félmaraton távja 20 km volt 830 m szintemelkedéssel. A 13 km-es távot ezenkívül teljesítménytúra keretében is lehetett teljesíteni. A különböző távokon összesen mintegy 170-en indultak.

A hegyi maraton Skerletz Ivánnak állít emléket, aki az 1970-es években a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség főtitkára, emellett 1976 és 1984 között az MTSz Hegymászó bizottságának (a mai MHSSz elődje) elnöke volt. A 13 km-es hegyi nyílt kategória Dr. Somogyvári Károlynak, a magyar tájfutók első sportorvosának nevét viseli.

A verseny megelőző napok enyhe időjárása miatt a korábbi hó már nagyrészt elolvadt, amiből helyenként sárfoltok maradtak. Ennek ellenére a pálya nagy része jól futható volt, persze ahol nem 30%-os az emelkedés, mint például a Prédikálósztékre felvezető szakasz. Kellemes, enyhe időben vágunk neki a távnak, néha a nap is próbált kisütöni. Egy tapasztalt, többszörös résztvevő szerint ilyen jó idő sosem volt még ezen a versenyen.

Minden jól szervezeten zajlott. Gördülékenyen ment a nevezés. A rajtnál minden résztvevő egy palack Visegrádi ásványvizet kapott, de a pálya mentén két ellenőrző-pont frissítő-állomásként is működött. Az útvonal mentén a kritikus útelágazásoknál iránymutató táblákat helyeztek ki. A célban meleg teával vártak bennünket.

A kiírás szerint a verseny az 1960-as évek körülményeit idézi fel. Talán ennek nyomát őrzi az a meg-lehetősen diszkriminatív kitétel, miszerint a 32 km-es távon nők nem indulhatnak. Így nekik most maradt a két rövidebb táv, pedig bizonyára sokan szívesen elindulnának a hegyi maratonin is.

A verseny végeztével mindenki alaposan elfáradva, de kellemes élményekkel tért haza.

Őszi túra a Kis-Fátrában

A november elsejét követő bosszú hétvégén baráti társaságunkkal a Kis-Fátrában túráztunk. Korábban még sosem jártam erre, így túratervünket útleírások és személyes beszámolók alapján állítottam össze. A túra előkészítése során Orbán Imre túraleírása (Kárpáti Lapok, 2005 október) és tanácsai nagy segítséget nyújtottak, amiért ezúton is szeretném köszönetemet kifejezni. Ha csak a környék legfontosabb látnivalóit akartuk volna bejárni, abhoz is legálább öt nap kellett volna, így több mindent el is kellett hagyni.

A Kis-Fátrát a Vág északi és déli részre osztja. Ezeket – a legmagasabb csúcsaik alapján – Kriváni illetve Lucskai Fátrának is hívják. A Vág-áttörés leginkább a Duna-kanyarra emlékeztet, csak itt egy felsőszakasz jellegű folyót kell elképzelnünk.

Az áttörés legszűkebb részén egy sziklaszirtre épült Sztrecsnó vára. A várban múzeum működik, mely október 31-ig tart nyitva, így mi egy nappal lemaradtunk róla. Ezért csak kívülről tudtuk a

várat megnézni. Ezután átkeltünk a gyaloghídon és a Vág túlsópartján elindultunk az Óvár felé. Az Óvár egy fentebbi folyókanyar fölött magasodó sziklaszirtre áll, szintén megkapó kilátást nyújtva a Vág völgyére.

Innen első napi szállásunk, a Chata pod Suchým menedékház felé folytattuk utunkat. Telefonon előre bejelentkeztünk, hogy ott szeretnénk megszállni. Megérkezésünk után a turistaház gondnoka először gondterhelten próbált bennünket szétosztani. Majd egy kis türelmet kért, és adott két négy-ágyas szobát. Azóta sem értjük, mi volt akkor először a nagy gondterheltség.

Másnap reggel ködös, párás idő fogadott bennünket. A Kis-Fátra főgerincén folytattuk utunkat a Suchý, Stratenec, Malý Kriván, Pekelník, Vel'ký Kriván (1709m), Chleb csúcsokon át. A gerincen haladó út 100-200 métert állandóan liftezik fel és le, így ezen a napon összesen mintegy 1700 m szintemelkedést gyűjtöttünk össze. A sűrű köd miatt a főgerincről nyíló kilátásban sajnos nem volt részünk. A Poludnový Grún-nál tértünk

le a főgerincről, ahonnan a sípálya mentén ereszkedtük le a Chata na Grúni menedékházhoz, majd tovább Štefanovára. A közel 900 m-es ereszkedés a felázott sípályán, majd a farönkök vontatására használt sáros földúton alaposan próbára tett bennünket.

Štefanován a Penzion pod Skalnym Mestom-ban foglaltunk szállást. Nagyon kellemes háromágyas szobákat kaptunk. Már a szállásfoglaláskor kérdezték, hogy kérünk-e reggelit, mert máskülönben nem nyit ki a konyha. Mi voltunk ugyanis a panzió egyetlen vendégei. 130 SKK-ért bőséges svéd-asztalos reggelit kaptunk.

Szombaton a szurdokvölgyeket vettük célba. A Dolné és Nové diery szurdokvölgyeken egy tan-ös-vény halad végig, a látóvalókat bemutató szlovák és angol nyelvű eligazító táblákkal. A táblák képekkel és ábrákkal illusztrálva mutatják be a környék geológiáját, vízrajzát, növény- és állatvilágát. A tanös-vény első táblája rögtön a medvével való találkozáskor követendő helyes magatartásra hívja fel a figyelmet. A tábla szerint a medvével való találkozás valószínűsége igen nagy, nekünk azonban mégsem volt részünk benne. A harmadikként bejárt szurdokvölgy, a Horné diery mintegy 1000 m magasságban ér véget, közvetlenül a Rozsutecok alatt.

A sedlo Medzirozsutce nyeregből a Kis-Rozsutecre kapaszkodtunk fel. A hegy körben majdnem függőleges falakkal török le. Egy sziklabevágásban vezet fel a turistaút, ahol több helyen láncok segítik a feljutást. A kopár hegycsúcsról szép kilátás nyílik a főgerincre, az átellenben levő Nagy-Rozsutecre és a környék falvaira. A Nagy-Rozsutec október elsejétől le van zárva, ezért azt egy majdnem szintben menő úton megkerültük, és a sedlo Medzihohie nyeregből ereszkedtünk le Štefanovára.

Utolsó nap a Boboty nevű hegyre kapaszkodtunk fel. Az ösvény szinte teljesen egyenes emelkedéssel kapaszkodik fel mintegy 350 métert az elnyúlt tetőre. Itt megkerestünk egy geoládát, majd a másik oldalon lefelé indultunk. Egy sziklás letörésnél itt is láncok vannak beépítve. 11 óra után érkezünk meg Terhelyre, a környék turistaközpontjába. Itt buszra szálltunk és Varínba utaztunk, ahonnan mintegy 2 km-es sétával jutottunk vissza Sztrecsnóra. Innen utaztunk haza délután.

Cserkút, Keresztelő Szent János-templom

A Mecsek DNY-i lábainál található Cserkút község. Egyhajós, félköríves szentélyű, homlokzati tornyos templomát a Fő utcában találjuk. Építéskor, a XII. század vége felé, szabadon állt, védőfállal kerítve az akkori temető közepén. Csak a XV. Század folyamán építették körbe házakkal. Ekkor lett a templom a település egyetlen középülete, nemcsak vallási életének központja, hanem mentsvára is, ha a falut ellenséges erők fenyegették. A szűkre szabott körítőfállal bezárt udvar aligha fogadhatott be többet, mint 80-100 férfit, az asszonyok és a gyermekek a templom falai között találhattak menedéket.

A XII. századi templom hajójához a tornyot csak később, a XIV. században ragasztották a nyugati oldalhoz. Ez feltehetően a körítőfal építésével egy időben történt. Koraközépkori szokás szerint kapuja a hajó háromablakos déli falán nyílik. Ez a déli oldal volt a templom főhomlokzata. Ezen az oldalon épült a sekrestye is. Egy századdal később egy kis osszáríumot (csontház) is létesítettek a temető újra felásott korábbi sírjaiból kikerült csontok részére.

A félköríves kapuzat körül a falat festmények díszítették. Az idő vasfoga és a rombolás azonban felismerhetetlenné tette őket. A kapun belépve a diadalív ítéző Krisztusa ragadja meg figyelmünket. Vörössel kontúrozott alakja csontvázszerű. A diadalív felső vonalán csak sejtteni lehet az ujjongó jeruzsálemi bevonulást.

Az északi fal között az alsó sorban a fájdalmait tűró Krisztust (Vir Dolorum) láthatjuk. A felső képsornak a diadalívvvel érintkező szakaszán angyal jelenik meg Mária Magdolnának és a másik Máriának, hogy hírül adja nekik a feltámadást. A templom falképeinek egészét átszövi a húsvéti megváltás-misztériummal ötvöződő végítélet-koncepció. A rettegést ébresztő képsorozat a nézőre vonatkozik, akinek lelkét a Paradicsom kapuját őrző Szent Mihály mérlegeli, miközben a Sátán és csatlósai a maguk javára szeretnék a mérleget átbillenteni. Az északi fal felső képsorában a tizenkét apostolt láthatjuk. Tógában, virágos köpenybe öltözöten követik Krisztust megváltói útján.

A keleti oldalon található freskók rossz állapotban vannak, de még így is felfedezhetjük köztük Szent László királyunk lovagi ruhába öltözött alakját. A diadalív belső oldalát is képekkel díszítették, itt voltak láthatóak a mindennapi életét élő ember munkálkodásának ábrázolásai.

A diadalív jobb oldalán, a főfalon egy lovagszent képét láthatjuk, valószínűleg Szent Györgyöt rejti a freskó. A kép alatt pedig egy felirat töredéke, amely elárulja a kép festésének idejét: Anno DOMINI MILLESIMO CCC XXX et QUINTO IN HON SANCTI... (Az Úr 1335. esztendejében... tiszteletére...). A diadalív északi oldalán a trónoló Mária és a gyermek Jézus látható.

Szakértők szerint a templom freskóinak egy részét színvonalas, bizánci műveltségű, korábban a pécsi székesegyházban dolgozó festő készíthette a XIII. század második felében. A jelzett 1335-ös dátum viszont egybeesik a székesegyház néhány hasonló stílusú festményének keletkezési idejével.

A templomot 1725-ben restaurálták, a freskókat bevakolták, lemeszelték, a szentélyt bolthajtással látták el, a templomot zsindegyel fedték be. 1967-68-ban, majd 1970-72-ben a régészeti

feltárást Czeglédi Ilona, a falképek restaurálását Illés János, I. Szentesi Rózsa és Mindszenty Péter végezte. A templom helyreállítása Ferenczy Károly tervei szerint lett végrehajtva.

Fotózta és lejegyezte: **Orbán Imre, MKE**

A Kárpáti Lapok

felújított lézerkazettával készültek

PRINT SISTERS KFT.
Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

ZETA

Felújított lézerkazetták
Brother, Canon, Epson, HP, Xerox
és egyéb típusú lézer nyomtatókhoz

„Zöld utat a minőségnek fél áron”
Hogy Önnek se okozzon gondot a nyomtatás!

MICROJET®

Kompatibilis patronok
Brother, Canon, Epson, Xerox
típusú tintasugaras nyomtatókhoz

Alfa®

Töltött tintapatronok
HP, Canon, Lexmark
típusú tintasugaras
nyomtatókhoz

Szolgáltatásaink:
Üres festékkazetták, patronok felvásárlása
Eredeti termékek forgalmazása
Ingyenes házhozszállítás
10.000 Ft feletti megrendelés esetén
Egyedi árak

Elérhetőségeink:
Print Sisters Kft.
Cím: 1101 Budapest, Korponai u. 1/a.
Tel.: 1/434-0000, 433-5010, 433-5011
Fax: 1/434-0001
E-mail: info@printsisters.hu

Látogassa meg webáruházunkat!
www.printsisters.hu/webaruhaz

Termékeink az MSZ EN ISO 9001:2001 és az MSZ EN ISO 14001:2005 szabvány alkalmazásával készülnek.

Hazánk dny-i szomszédja **Szlovénia**, emberléptékű, barátságos ország, fővárosa Ljubljana. Tagja az Európai Uniónak és az euróövezetnek. Területe 20 273 km², lakóinak száma kb. két millió, melyből fél % a Muravidéken élő magyar. Gazdasága stabil, közbiztonsága jó. Az ország területének felét erdő borítja, van tengere és csodálatos magas hegycsúcsa a Triglav (2864 m).

A Kamnisko-Savinjske Alpe lábainál fekvő **Krvavec** modern síparadicsomában jártam 2008. január utolsó szombatján. A tájékoztatók szerint Krvavec „legnagyobb előnye, hogy csak 10 kilométerre fekszik Ljubljanától, így akár minden nap ki lehet járni a fővárosból. A nagy szintkülönbség és a környező magas csúcsok miatt rendkívül hóbiztos. Itt található az ország legnagyobb összefüggő pályarendszere. A pályák eléggé magasán, 1500 és 2000 méter között találhatók. Szlovénia legmodernebb elrendezésű, és legnagyobb összefüggő sípályarendszere...”

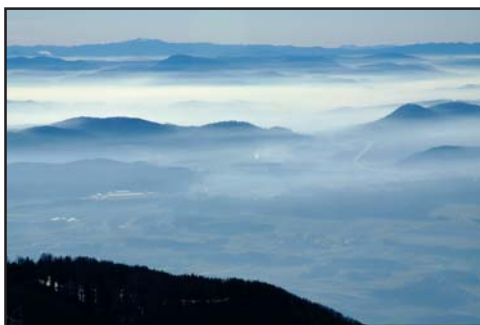
A leírtakat több ezer síelő és hódeszka igazolta. Gyalogként jártam be egy-két magasabb pontot, élményben így is volt részem bőven. Íme néhány kiragadott fotó a sok közül.

A jól kiépített sípályák egyike

Krvavec (1853m) a kép jobb felső részén van

Ljubljana a felhők takarásában

Nagyüzem a sífelvonókon

Kilátás a Veliki Zvoh 1971 m-es pontjáról